

Облік і оподаткування

УДК 657.6:330.3

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.19545026>

**Контроль витрат підприємства в контексті досягнення цілей сталого
розвитку**

Слободяник Юлія Борисівна

доктор економічних наук, професор,
заступник завідувача кафедри аудиту,

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана,
просп. Берестейський, 54/1, м. Київ, 03057, Україна
slobodyanik.julia@kneu.edu.ua, ORCID: 0000-0002-5838-2342

Алексєєнко Анастасія Олександрівна

здобувач бакалаврського рівня вищої освіти ОП «Диджитал-облік»,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана,
просп. Берестейський, 54/1, м. Київ, 03057, Україна
alexeenko0@gmail.com, ORCID: 0009-0006-0864-7476

Прийнято: 11.03.2026 | Опубліковано: 30.03.2026

Анотація. Мета. Метою статті є обґрунтування теоретичних і методичних засад контролю витрат підприємства в контексті досягнення цілей сталого розвитку, а також визначення напрямів його вдосконалення з урахуванням інтеграції економічних, екологічних і соціальних аспектів діяльності. **Методи.** У процесі дослідження використано загальнонаукові та спеціальні методи пізнання, зокрема: аналіз і синтез – для узагальнення наукових підходів до контролю витрат; порівняння – для виявлення відмінностей між традиційними

та сучасними підходами; системний підхід – для обґрунтування необхідності інтеграції ESG-факторів; логічного узагальнення – для формування висновків і пропозицій. **Результати.** У статті встановлено, що традиційні підходи до контролю витрат підприємства не забезпечують належного врахування екологічних і соціальних складових діяльності. Обґрунтовано необхідність трансформації системи контролю витрат на основі інтеграції ESG-підходів та використання нефінансових показників. Виявлено основні проблеми, серед яких фрагментарність наукових підходів, недостатня інтеграція фінансової та нефінансової інформації, а також обмеженість практичного інструментарію контролю витрат у контексті сталого розвитку. Запропоновано систему базових індикаторів для контролю витрат на сталий розвиток. **Висновки.** Доведено, що підвищення ефективності контролю витрат підприємства можливе за умови формування інтегрованої системи, яка поєднує фінансові та нефінансові показники, а також враховує екологічні та соціальні наслідки діяльності. Запропоновано напрями вдосконалення контролю витрат, що передбачають адаптацію міжнародних ESG-підходів до умов діяльності підприємств, цифровізацію обліково-аналітичних процесів і розвиток внутрішнього аудиту.

Ключові слова: витрати підприємства, сталий розвиток, контроль, внутрішній аудит, нефінансова звітність, Європейські стандарти звітності із сталого розвитку.

Control of enterprise costs in the context of achieving sustainable development goals

Slobodianyk Yuliia Borysivna

Doctor of Economics, Professor, Deputy Head of the Audit Department,
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman,
Beresteysky prospect, 54/1, Kyiv, 03057, Ukraine
slobodyanik.julia@kneu.edu.ua, ORCID: 0000-0002-5838-2342

Aliekseienko Anastasiia Oleksandrivna

Bachelor's degree holder in higher education,

Educational Program "Digital Accounting",

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman,

Beresteysky prospect, 54/1, Kyiv, 03057, Ukraine

aleexeenko0@gmail.com, ORCID: 0009-0006-0864-7476

Abstract. Purpose. The purpose of the article is to substantiate the theoretical and methodological principles of enterprise cost control in the context of achieving sustainable development goals, as well as to identify areas for its improvement, taking into account the integration of economic, environmental, and social aspects of activity.

Methods. In the research process, general scientific and special methods of cognition were used, in particular: analysis and synthesis – to generalize scientific approaches to cost control; comparison – to identify differences between traditional and modern approaches; a systematic approach – to justify the need to integrate ESG factors; logical generalization – to form conclusions and proposals. **Results.** The article establishes that traditional approaches to enterprise cost control do not provide for proper consideration of environmental and social components of activity. The need to transform the cost control system based on the integration of ESG approaches and the use of non-financial indicators is substantiated. The main problems are identified, including the fragmentation of scientific approaches, insufficient integration of financial and non-financial information, and the limitations of practical cost control tools in the context of sustainable development. A system of basic indicators is proposed to control sustainable development spending. **Conclusions.** It is proven that increasing the efficiency of enterprise cost control is possible provided that an integrated system is formed that combines financial and non-financial indicators, as well as takes into account the environmental and social consequences of activities. Directions for improving cost control are proposed, including adapting international

ESG approaches to the specific conditions of enterprise activity, digitalizing accounting and analytical processes, and developing an internal audit function.

Keywords: enterprise expenses, sustainable development, control, internal audit, non-financial reporting, European sustainability reporting standards.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку економіки характеризується посиленням вимог до забезпечення сталого розвитку підприємств, що передбачає досягнення балансу між економічними, екологічними та соціальними результатами їх діяльності. У цих умовах зростає роль ефективного контролю витрат як інструменту забезпечення раціонального використання ресурсів і досягнення стратегічних цілей підприємства.

Традиційні підходи до контролю витрат, орієнтовані переважно на фінансові показники, не забезпечують повною мірою врахування впливу діяльності підприємства на довкілля та суспільство. Це зумовлює необхідність трансформації системи контролю витрат із урахуванням принципів сталого розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні наукові дослідження приділяють значну увагу проблемам реалізації концепції сталого розвитку, зокрема інформаційному забезпеченню та обліку витрат підприємства. Аналіз праць вітчизняних авторів свідчить про їхню зацікавленість інституційними проблемами та поступову трансформацію підходів до управління витратами під впливом ідей сталого розвитку. Такі автори, як Бицюра Ю. В., Манжула Є. В. та Ілюхіна В. В. [1] аналізують основні бар'єри для забезпечення сталого розвитку на макrorівні, серед яких слабкість інституцій, нестабільність економіки та недостатність інвестицій у «зелену» економіку, що потребують гармонізації економічної, екологічної та соціальної політик на рівні держави. Іванченков В. С., аналізуючи виклики сталого розвитку, пропонує розглядати їх через призму залежності від цілей сталого розвитку та поділяє на ресурсно-екологічні,

соціально-демографічні, економічно-інституційні, конфліктно-інтеграційні та технологічно-інноваційні [2].

Бездєтко К. С. та Серьогіна Д. О. пропонують оновити тлумачення поняття «сталий розвиток», яке, на думку авторів, має включати не лише відповідальність поколінь щодо економічного, екологічного та соціального розвитку, а й інституційну спроможність, локальний контекст і здатність до адаптації та трансформації в умовах системної невизначеності й кризових викликів [3]. Дослідник Лакас В. В. також наголошує на необхідності враховувати виклики воєнного часу та повоєнного відновлення, що обумовлює ключовий принцип випереджального сталого розвитку [4].

Слід зауважити, що у багатьох працях, присвячених сталому розвитку та «зеленій» економіці, основна увага приділяється макrorівню (енергетика, державна політика, інвестиції), тоді як мікрорівень (підприємство) та інструменти контролю витрат залишаються недостатньо розробленими.

Сокіл О. Г. [5], Мельник Н. Г. і Семанюк В. З. [6] розглядають поетапну трансформацію системи бухгалтерського обліку, яка має враховувати не лише економічні, а й соціальні та екологічні аспекти, зокрема, при переході від лінійної до циркулярної економіки. Автори підкреслюють необхідність інтеграції нефінансових індикаторів у процес контролю, що дозволяє оцінювати вплив витрат на досягнення цілей сталого розвитку.

Частина досліджень присвячена традиційним аспектам контролю витрат, зокрема питанням їх класифікації, бюджетування, аналізу відхилень та організації внутрішнього контролю [7, 8]. У цих працях контроль витрат розглядається переважно як інструмент підвищення фінансової ефективності діяльності підприємства. Водночас екологічні та соціальні аспекти мають дещо другорядний характер, що обмежує можливості застосування таких підходів в умовах реалізації концепції сталого розвитку.

У дослідженнях [9-13] простежується тенденція до розширення змісту контролю витрат за рахунок інтеграції ESG-факторів. Автори обґрунтовують

необхідність врахування екологічних та соціальних витрат, а також використання нефінансових показників для оцінки ефективності діяльності підприємства. Проте зазначені підходи здебільшого мають концептуальний характер і не супроводжуються розробкою чітких методичних інструментів їх практичного впровадження.

Окремий напрям досліджень пов'язаний із розвитком управлінського обліку витрат як інформаційної основи контролю. Зокрема, розглядаються інноваційні підходи, такі як екологічно орієнтований облік, облік за витратами життєвого циклу (life-cycle costing) та екологічний управлінський облік. Ці підходи сприяють більш точному відображенню витрат, пов'язаних із впливом підприємства на довкілля та суспільство. Так, Семчук Ж., Нитребич А., Андрюшко Д., Маркевич О., Тимик А., Купчак В. і Перцевий Р. характеризують основні моделі сталого розвитку підприємства, наводячи успішні кейси їх реалізації. Автори пропонують алгоритм вибору та впровадження моделі сталого розвитку для підприємства, починаючи від визначення актуальних екологічних викликів, завершуючи постійним вдосконаленням з метою забезпечення довгострокової життєздатності бізнесу [14]. Науковці Бондар М. І., Остап'юк Н. А. та Єршова Н. Ю. пропонують методичний підхід до використання ABC-методу в управлінському обліку та аналізі екологічних витрат для прийняття рішень в системі управління компанією [15].

У роботах, присвячених цифровізації економічних процесів [5, 16], підкреслюється важливість використання сучасних інформаційних технологій (ERP-систем, аналітики даних, автоматизованих систем обліку) для підвищення ефективності контролю витрат. Водночас ці дослідження здебільшого орієнтовані на оптимізацію обліково-аналітичних процесів і не враховують повною мірою вимоги сталого розвитку, зокрема щодо оцінки екологічного та соціального впливу витрат.

Крім того, у частині досліджень, зокрема таких авторів, як Буряк Є. В., Редько К. Ю., Чорновол А. О. та Орленко О. В. [17], увага зосереджується на

загальних питаннях забезпечення сталого розвитку в умовах війни та євроінтеграції України, однак без належного обґрунтування ролі контролю витрат як інструменту досягнення відповідних цілей. Це свідчить про наявність розриву між стратегічними орієнтирами сталого розвитку та інструментами їх реалізації на рівні підприємства. Незважаючи на їх значний потенціал, у наукових працях недостатньо уваги приділено питанням інтеграції ESG-факторів у діючу систему контролю витрат підприємства.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Аналіз наукових публікацій у сфері сталого розвитку дозволяє виділити такі невирішені проблеми:

- відсутність єдиного методичного підходу до контролю витрат підприємства у контексті сталого розвитку;
- недостатня інтеграція фінансових і нефінансових показників у системах обліку та аналізу;
- обмеженість практичних інструментів контролю екологічних і соціальних витрат;
- недостатня адаптація міжнародних підходів до реалій функціонування підприємств в умовах війни.

Таким чином, незважаючи на значний обсяг наукових досліджень, питання контролю витрат підприємства в контексті досягнення цілей сталого розвитку залишається недостатньо розробленим. Існуючі підходи не забезпечують комплексного поєднання економічних, екологічних і соціальних аспектів, що зумовлює необхідність формування інтегрованої моделі контролю витрат, орієнтованої на принципи сталого розвитку.

Метою статті є обґрунтування теоретичних і методичних засад контролю витрат підприємства в контексті досягнення цілей сталого розвитку та визначення напрямів його вдосконалення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Центральним елементом системи управління будь-яким суб'єктом господарювання є витрати. Проте

традиційні підходи до управління витратами, орієнтовані виключно на мінімізацію фінансових показників та максимізацію прибутку в короткостроковій перспективі, виявляються недостатніми для реалізації стратегії сталого розвитку. Виникає гостра потреба у формуванні специфічного обліково-аналітичного забезпечення, яке б дозволяло ідентифікувати, класифікувати та оцінювати не лише виробничі, а й екологічні та соціальні витрати, що раніше часто залишалися поза увагою бухгалтерського обліку.

Сучасні умови господарювання характеризуються посиленням вимог до забезпечення сталого розвитку на рівні держав, що також передбачає досягнення балансу між економічними, екологічними та соціальними цілями діяльності підприємств. У цьому контексті система контролю витрат зазнає суттєвої трансформації, оскільки традиційні підходи, орієнтовані виключно на фінансові результати, виявляються недостатніми.

Концепція сталого розвитку зумовлює необхідність розширення об'єкта контролю витрат. Окрім виробничих, адміністративних та збутових витрат, важливого значення набувають екологічні витрати (витрати на охорону довкілля, енергоефективність, утилізацію відходів) та соціальні витрати (витрати на персонал, безпеку праці, розвиток людського капіталу). При цьому зазначені витрати повинні розглядатися не лише як елемент витратної частини, а й як інвестиції у довгострокову стійкість підприємства.

Трансформація системи контролю витрат також пов'язана з інтеграцією ESG-підходів, які передбачають врахування екологічних (environmental), соціальних (social) та управлінських (governance) аспектів у процесі прийняття управлінських рішень. Це зумовлює необхідність використання нефінансових показників, що характеризують вплив діяльності підприємства на довкілля та суспільство.

Слід зауважити, що драйвером трансформації системи контролю витрат на підприємстві можуть стати вимоги щодо підготовки нефінансової звітності, які набули поширення останнім часом. Так, у 2024 році на виконання Указу

Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» [18] було ухвалено Стратегію запровадження підприємствами звітності із сталого розвитку [19] для забезпечення виконання вимог Директиви 2013/34/ЄС щодо розкриття підприємством інформації про сталий розвиток шляхом звітування відповідно до Європейських стандартів звітності із сталого розвитку (ESRS).

ESRS є своєрідними «правилами гри» для бізнесу і змушують підприємства прозора показувати свій вплив на природу і суспільство, розкривати ризики та можливості сталого розвитку, пояснювати те, як ESG-фактори впливають на фінансові результати підприємства. Ключовою ідеєю ESRS є принцип подвійної суттєвості (double materiality), за яким підприємство має розкривати вплив ESG-факторів на його фінанси (у розрізі ризиків, витрат, прибутковості), а також вплив самого підприємства на довкілля та суспільство (рис. 1).

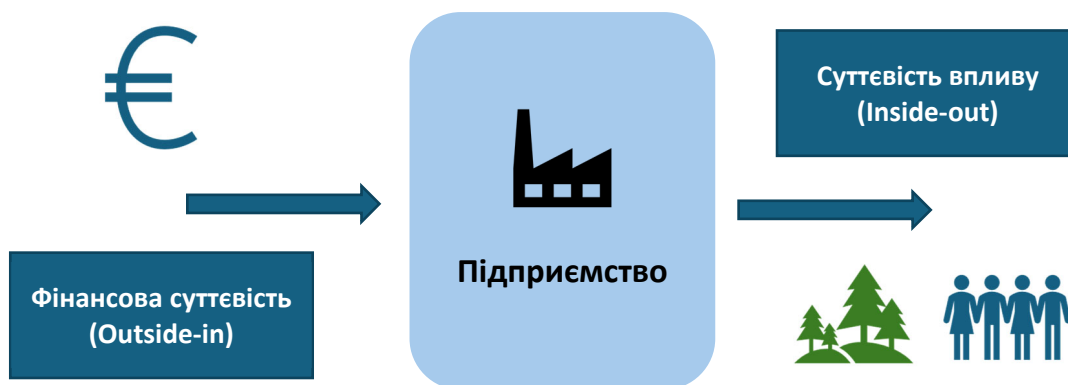

Рис. 1. Подвійна суттєвість за вимогами ESRS

Джерело: складено авторами на основі аналізу [20]

Прикладами впливу ESG-факторів на прибуток, витрати і ризики підприємства можуть бути такі:

- зростання цін на енергоносії, що призводить до збільшення виробничих витрат;

- посилення вимог екологічного регулювання, що може потребувати подальших інвестицій у фільтри та очисні споруди;
- посилення податкового тиску з метою зменшення викидів CO₂ (вуглецевий податок), що може збільшувати відтік грошових коштів;
- зміни клімату, що можуть спровокувати перебої з постачанням сировини тощо.

Водночас і підприємство впливає на довкілля і суспільство – це викиди CO₂ у процесі виробництва, використання водних ресурсів, утворення відходів, умови праці персоналу тощо. За такою логікою підприємство повинно контролювати не лише розмір витрат, а й те, який вплив ці витрати створюють. Отже, подвійна суттєвість передбачає одночасну оцінку впливу ESG-факторів на фінансовий стан підприємства та впливу діяльності підприємства на довкілля і суспільство, що забезпечує комплексний підхід до управління і контролю витрат.

Європейські стандарти звітності із сталого розвитку (ESRS) визначають інформацію, яку підприємство повинне розкривати про свій суттєвий вплив на екологічні та соціальні фактори, про стійкість управління, а також про вплив екологічних і соціальних факторів на діяльність підприємства та пов'язані з цим ризики і можливості. Інформація, оприлюднена відповідно до ESRS, дає змогу користувачам звітності із сталого розвитку зрозуміти суттєвий вплив підприємства на людей (працівників підприємства і його ланцюга постачання, споживачів, громади) і навколишнє природне середовище (клімат, забруднення, водні ресурси, біорізноманіття), а також суттєвий вплив сталого розвитку на розвиток, ефективність і стан підприємства (корпоративне управління, етичні вимоги, антикорупційну діяльність).

Таким чином, важливою особливістю сучасного етапу є зростання ролі нефінансової звітності, яка доповнює традиційну фінансову інформацію та слугує основою для здійснення контролю витрат у контексті сталого розвитку. Відповідно, і контроль витрат трансформується з інструменту моніторингу у комплексний механізм забезпечення сталого розвитку підприємства. Якщо

раніше підприємства добровільно приєднувалися до розкриття нефінансової інформації з метою покращення своєї репутації на ринку, то сьогодні країни взяли на себе зобов'язання щодо досягнення цілей сталого розвитку, що обумовлює перехід до обов'язкового розкриття відповідної інформації з її подальшим підтвердженням аудиторами.

Ефективність контролю витрат підприємства значною мірою залежить від застосовуваних методичних підходів, які в умовах сталого розвитку повинні поєднувати традиційні інструменти з інноваційними методами управління.

До традиційних методів контролю витрат належать нормативний метод, бюджетування, аналіз відхилень, факторний аналіз, бенчмаркінг [21]. Зазначені інструменти забезпечують базовий рівень контролю, однак не враховують у повній мірі екологічні та соціальні аспекти діяльності підприємства. У зв'язку з цим актуалізується використання сучасних методичних підходів, серед яких:

- екологічно орієнтований облік витрат, що передбачає ідентифікацію, вимірювання та контроль витрат, пов'язаних із впливом на довкілля;
- облік за витратами життєвого циклу (life-cycle costing), який дозволяє оцінювати витрати на всіх етапах життєвого циклу продукту (проектування, виробництво, використання);
- ABC-метод в управлінському обліку та аналізі екологічних витрат, що дозволяє розділити витрати відповідно до видів діяльності, тощо.

Важливу роль у системі контролю витрат відіграє використання ключових показників ефективності (КПІ), які повинні включати як фінансові, так і нефінансові індикатори. Зокрема, доцільним є застосування таких показників, як рівень енергоємності виробництва, обсяг викидів, рівень соціальних інвестицій тощо. Підприємства самі розробляють індикатори, які необхідно контролювати для оцінювання впливу на сталий розвиток, оскільки це залежить від виду діяльності та зовнішніх вимог (наприклад, вимог стандартів чи регуляторів). Приклад таких показників наведено у табл. 1. Зауважимо, що поряд з кількісними показниками (наприклад, рівень переробки відходів) мають оцінюватися і якісні

параметри (наприклад, рівень корпоративної культури). Якісні індикатори контролю витрат у контексті сталого розвитку дозволяють оцінити рівень зрілості системи управління, інтеграцію ESG-підходів та ефективність використання ресурсів, що не може бути забезпечено виключно кількісними показниками.

Таблиця 1

Система базових індикаторів для контролю витрат на сталий розвиток

Група індикаторів	Показники
1. Фінансові індикатори	• Частка ESG-витрат у загальних витратах (%) • Витрати на охорону довкілля / виручка • Витрати на соціальні програми / фонд оплати праці • Термін окупності екологічних проєктів
2. Екологічні індикатори	• Енергоємність (кВт год / одиницю продукції) • Витрати на енергію на 1 грн доходу • Частка відновлюваної енергії (%) • Викиди CO₂ • Витрати на зменшення викидів / тонна CO₂ • Обсяг забруднюючих речовин • Водоспоживання на одиницю продукції • Рівень переробки відходів (%) • Витрати на управління відходами
3. Соціальні індикатори	• Витрати на навчання на 1 працівника • Плинність кадрів (%) • Продуктивність праці • Рівень травматизму • Витрати на соціальні програми • Індекс задоволеності працівників • Витрати на безпеку праці • Рівень корпоративної культури
4. Управлінські індикатори	• Частка ESG-витрат, охоплених контролем (%) • Наявність ESG-KPI у системі мотивації • Узгодженість між витратами і ESG-цілями • Рівень залученості керівництва (tone at the top) • Рівень прозорості нефінансової звітності

Джерело: згруповано авторами

Важливо, щоб контроль витрат у контексті сталого розвитку базувався на системі інтегрованих індикаторів, які дозволяють оцінювати не лише обсяг

витрат, а й їх економічний, екологічний і соціальний ефект, що забезпечує прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

На практиці система контролю витрат підприємств часто характеризується орієнтацією на короткострокові фінансові результати, що проявляється у прагненні мінімізувати витрати без урахування їх довгострокового впливу. Це може призводити до недофінансування екологічних та соціальних заходів, що, у свою чергу, негативно впливає на стійкість розвитку підприємства.

Проведений аналіз свідчить, що ефективна система контролю витрат повинна забезпечувати збалансованість між скороченням витрат і досягненням цілей сталого розвитку, прозорість формування витрат та їх розподілу, а також можливість оцінки впливу витрат на ключові показники сталого розвитку.

Важливим елементом аналітичної оцінки є встановлення взаємозв'язку між витратами та результатами діяльності підприємства. Зокрема, інвестиції у екологічні заходи можуть призводити до зниження витрат у довгостроковій перспективі (за рахунок економії ресурсів), а соціальні витрати – до підвищення продуктивності праці та зниження плинності кадрів. Разом з тим на практиці існують проблеми, пов'язані з відсутністю належного інформаційного забезпечення для оцінки таких взаємозв'язків. Зокрема, недостатньо розвиненими є системи обліку нефінансових показників, що ускладнює проведення комплексного аналізу ефективності витрат. Доволі часто інформація про певні види екологічних та соціальних витрат може взагалі не потрапляти до системи обліково-аналітичного забезпечення, що ускладнює контроль їх достовірності та повноти.

Таким чином, підвищення ефективності контролю витрат підприємства в умовах сталого розвитку потребує вдосконалення аналітичного інструментарію, спрямованого на інтеграцію фінансових і нефінансових показників та забезпечення прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Насамперед підприємство має розробити власну стратегію сталого розвитку, яка має визначати конкретні цілі та час, потрібний на їх досягнення, а

також набір індикаторів, за якими можна це відстежити. При цьому доречно орієнтуватися на вимоги стандартів у сфері сталого розвитку (наприклад, ESRS), які можуть вимагати розкриття відповідних даних, щодо яких і потрібно збирати і аналізувати інформацію. У цьому контексті доцільним є впровадження інтегрованої системи контролю витрат, яка має поєднувати фінансові та нефінансові показники. Це дозволить забезпечити більш повну оцінку ефективності використання ресурсів та їхнього впливу на сталий розвиток підприємства з подальшим розкриттям у нефінансових звітах.

Розвиток функції внутрішнього аудиту як інструменту оцінки ефективності системи контролю також має враховувати розширення завдань і охоплювати не лише фінансові аспекти, а й перевірку досягнення екологічних і соціальних цілей підприємства, зокрема з використанням інтегрованих індикаторів. Відповідні витрати підприємства на навчання внутрішніх аудиторів у сфері сталого розвитку можуть розглядатися як інвестиція в майбутню стійкість. А проведення якісних внутрішніх аудитів екологічних і соціальних витрат дозволить не лише забезпечити високоякісне розкриття відповідної інформації у нефінансовій звітності підприємства, а й сприятиме зменшенню витрат на проведення зовнішніх аудитів.

Не менш важливим напрямом є цифровізація обліково-аналітичних процесів. Використання сучасних інформаційних систем, автоматизованих інструментів обліку та аналітики даних сприятиме підвищенню оперативності та точності контролю витрат.

Таким чином, формування сучасної системи контролю витрат повинно базуватися на принципах інтегрованості, прозорості та орієнтації на довгострокову ефективність.

Висновки. У статті досліджено теоретичні та методичні засади контролю витрат підприємства в контексті досягнення цілей сталого розвитку. Встановлено, що традиційні підходи до контролю витрат не забезпечують

належного врахування екологічних і соціальних аспектів діяльності підприємства.

Обґрунтовано необхідність трансформації системи контролю витрат на основі інтеграції ESG-підходів, використання нефінансових показників та цифрових технологій. Визначено основні напрями вдосконалення контролю витрат, що сприятимуть підвищенню ефективності управління ресурсами та забезпеченню сталого розвитку підприємства. Перспективи подальших досліджень полягають у розробці практичного інструментарію інтегрованого контролю витрат та його апробації на підприємствах різних галузей.

Список використаних джерел

1. Бицюра Ю. В., Манжула Є. В., Ілюхіна В. В. Проблеми забезпечення сталого розвитку в Україні. *Сталий розвиток економіки*. 2025. № 1(52). С. 49-55. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-52-7>.

2. Іванченков В. С. Обґрунтування викликів сталого розвитку в умовах глобальної нестабільності. *Економічний простір*. 2025. № 201. С. 304-310. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.201.304-310>.

3. Бездетко К. С., Серьогіна Д. О. Сталий розвиток: еволюція підходів до визначення та сутності інтерпретації. *Економіка та суспільство*. 2025. № 76. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-76-4>.

4. Лакас В. В. Сталий розвиток в сучасних умовах: сутнісно-змістовна характеристика та теоретико-методологічні засади. *Агросвіт*. 2024. № 16. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2024.16.184>.

5. Сокіл О. Г. Концептуальні основи методології трансформації традиційної системи обліку у бухгалтерський облік сталого розвитку. *Проблеми економіки*. 2017. № 1. С. 398-403. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2017-1_0-pages-398_403.pdf.

6. Мельник Н. Г., Семанюк В. З. Бухгалтерський облік у контексті сталого розвитку та циркулярної економіки. *Бізнес Інформ*. 2021. №9. С. 183-188. URL:

https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2021-9_0-pages-183_188.pdf.

7. Петролюк Ю. С., Гребенюк Н. В. Сталий розвиток як стратегічна перевага для підприємства. *Економіка та суспільство*. 2024. № 68. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-148>.

8. Дем'яненко Т. І. Сталий розвиток вітчизняних підприємств в сучасних економічних умовах. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2020. Т. 31(70). № 2. С. 185-188. DOI: <https://doi.org/10.32838/2523-4803/70-2-30>.

9. Тарасюк О. В. Теоретичні засади формування концепції сталого розвитку та її практична реалізація на сучасному етапі розвитку суспільства. *Економіка, управління та адміністрування*. 2025. № 1 (111). С. 51-63. DOI: [https://doi.org/10.26642/ema-2025-1\(111\)-51-63](https://doi.org/10.26642/ema-2025-1(111)-51-63).

10. Огієнко А. Сталий розвиток підприємства: сутність поняття, перспективи та перешкоди. *Modeling the development of the economic systems*. 2024. № 3. С. 222-228. DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2024-13-31>.

11. Гнатишин Л., Рихлевич А. Інновації у бухгалтерському обліку в контексті сталого розвитку та циркулярної економіки. *Вісник Львівського національного екологічного університету. Серія «Економіка АПК»*. 2025. № 32. С. 7-14. DOI: <https://doi.org/10.31734/economics2025.32.007>.

12. Гавриленко В., Чиж В., Демиденко С., Камишний Є. Інтегрування управлінського обліку в механізми організаційно-економічного забезпечення сталого розвитку підприємств. *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки*. 2025. Т. 26. Вип. 3 (76). С. 67-79. DOI: [https://doi.org/10.24025/2306-4420.76\(3\).2025.340907](https://doi.org/10.24025/2306-4420.76(3).2025.340907).

13. Косташ Т. В., Михалків А. А., Кудлаєва Н. В. Адаптація бухгалтерських систем до стандартів сталого розвитку: нові стратегії ведення обліку. *Ефективна економіка*. 2024. № 9. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.9.39>.

14. Семчук Ж., Нитребич А., Андрюшко Д., Маркевич О., Тимик А., Купчак В., Перцевий Р. Моделі сталого розвитку підприємств у контексті глобальних екологічних викликів. *Академічні візії*. 2024. Вип. 32. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.11632366>.
15. Бондар М. І., Остап'юк Н. А., Єршова Н. Ю. Інноваційні практики управлінського обліку витрат для забезпечення сталого розвитку підприємства. *Актуальні проблеми сталого розвитку*. 2026. Т. 3. №. 3. С. 48-56. DOI: 10.60022/3(3)-7S.
16. Лазоренко Т., Шолом І. Теоретичні засади концепції управління стійким розвитком підприємства. *Галицький економічний вісник*. 2020. № 6 (67). С. 175-184. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2020.06.
17. Буряк Є. В., Редько К. Ю., Чорновол А. О., Орленко О. В. Соціально-економічні аспекти сталого розвитку України в умовах війни (євроінтеграційні аспекти). *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична*. 2022. Вип. 34/2022. С. 135-143. <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7221052>.
18. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: указ Президента України від 30.09.2019 № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>.
19. Про схвалення Стратегії запровадження підприємствами звітності із сталого розвитку: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.10.2024. № 1015-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1015-2024-%D1%80#Text>.
20. Sustainability At A Glance – European Sustainability Reporting Standards (ESRS). URL: [https://www.bdo.global/getmedia/de1b5c23-8d04-46ab-bbaf-6c7266f21dd2/Sustainability-At-a-Glance-ESRS-June-2024-\(Delegated-Act-31-July-2023\).pdf?ext=.pdf](https://www.bdo.global/getmedia/de1b5c23-8d04-46ab-bbaf-6c7266f21dd2/Sustainability-At-a-Glance-ESRS-June-2024-(Delegated-Act-31-July-2023).pdf?ext=.pdf).
21. Бачо Р. Й. Облік витрат в управлінні інноваційною діяльністю. *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. 2019. № 3 (9). С. 12-17. DOI: 10.5281/zenodo.3803524.